

Η θυρική ζήλια*

Υπάρχουν διάφορες ζήλιες. Για να τις επεξηγήσω διάλεξα τη θυρική μουσική, γιατί είμαι λάτρης της όπερας και πιστεύω ότι έχει ενδιαφέρον ακόμη και από ψυχολογικής πλευράς: πρόκειται σίγουρα για «παλιές» ιστορίες αλλά ακόμη παραδειγματικές... Θέλησα λοιπόν να καταρτίσω ένα μικρό κατάλογο με τους διάφορους τύπους ζήλιας που έχουν παρουσιαστεί στη θεατρική σκηνή. Η ζήλια για ένα φυσικό έρωτα σε αντίθεση προς τον πνευματικό έρωτα, που συντηρείται από την κοινωνική «αθαζονεία» του άνδρα: ο κόμης ντι Λούνα εναντίον του Μανρίκο για τη Λεονόρα (**Τροβατόρε** του Τζουζέππε Βέρντι).

Η ζήλια για έναν έρωτα χωρίς ανταπόκριση: αυτή που νιώθει η Άμνερικ, ερωτευμένη με τον Ρανταμέ, απέναντι στην Αίντα (**Αίντα** του Τζουζέππε Βέρντι). Η Σαντούτσα, ερωτευμένη με τον Τουρίντου, απέναντι στη Λόθα, την καινούργια ερωμένη (**Καβαλλερία ρουστικάνο** του Πιέτρο Μασκάνι).

Η ζήλια για την καταστροφική αυτοπάτη ενός ανύπαρκτου έρωτα: η Τόσκα που υποψιάζεται τον Μάριο Καβαραντάσι (**Τόσκα** του Τζάκομο Πουτσίνι). Η Λουτσία που ζηλεύει τον Εντγκάρντο, απόμακρο αλλά πιστό, που τον κατηγορεί ο αδελφός του για να σωθεί (**Λουτσία ντι Λαμμερούρ** του Γκατάνο Ντονιτσέττι). Ο Ραντόλ-

φο που αμφιβάλλει για τη Λουίζα, η οποία, αν και την κατηγορεί άδικα ο αδελφός της, δε διαμαρτύρεται προκειμένου να σώσει τον πατέρα της (**Λουίζα Μίλλερ** του Τζουζέππε Βέρντι).

Κι έπειτα υπάρχει η ζήλια του συζύγου για τη γυναίκα του που αισθάνεται μια καινούργια συμπάθεια, αν και όχι μεμπτή. Είναι ο Ρενάτο, ο άντρας της Αμέλια, η οποία αγαπά πηλατώνικά τον Ρικκάρντο, κυβερνήτη της Βοστώνης (**Χορός μεταμφιεσμένων** του Τζουζέππε Βέρντι).

Λίγο παλιοκαιριστική είναι η ζήλια που δοκιμάζουν άντρες προχωρημένης ηλικίας για μια νεαρή που έσωσαν από τη φτώχεια και η οποία κατόπιν ερωτεύεται ένα συνομήλικό της: ο Κάνιο που μισεί τον Σίβιο, εραστή της Νέντα του (**Οι παλιότατοι** του Ροτζέρο Λεονκαβάλλο). Ο Μικέλε που ζηλεύει την Τζορτζέττα (**Ο Μανδύας** του Τζάκομο Πουτσίνι).

Επίσης υπάρχει και η αδικαιολόγητη ζήλια που την προκαλεί η πονηρά το συμφέρον: το διασημότερο παράδειγμα της είναι ο Οθέλλος που υποκινείται από τον Ιάγο (**Οθέλλος** του Τζουζέππε Βέρντι).

Χωρίς να παραγνωρίζουμε τη ζήλια που προκαλείται από μια επιπόλαιη και άστατη γυναικεία συμπεριφορά: ο Ντον Χοσέ απέναντι στον Εσκαμίγιο εξαιτίας της Κάρμεν (**Κάρμεν** του Ζορζ Μπιζέ).

Και τέλος υπάρχει η ζήλια που εμπειρεύει βία εκ μέρους της άλλης γυναίκας: η πριγκίπισσα ντε Μπουγιόν για την Αντριάνα Λεκουβρέρ, εξαιτίας του Μασουρίτσιο, κόμη της Σαξονίας (**Αντριάνα Λεκουβρέρ** του Φραντσέσκο Τσιλέα). ■

* απόσπασμα από το δοκίμιο *Ζήλια, η άλλη όψη του έρωτα*, μετάφραση: Μπάμπης Λυκούδης, Πατάκης, 2005.

Μαρία Κάλλας,
στην «Αίντα»,
Σαν Κάρλο, 1959.

